

Романтизм

28 червня 1996 р – свято основний закон України – **Конституція України**.

У статті записано: «Державними символами України є:

1. Державний прапор



2. Державний герб – синій щит із золотавим знаком князівства Володимира Тризуб символізує свободу та дух єдності: Бог отець, Ісус та святий дух.



3. Державний гімн – пісня

Слова написав поет і етнограф **Павло Чубинський** (1839-1884)



музика - **Михайло Вербицький** (1815-1870).



Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануємо ми, браття, у своїй сторонці.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажемо, що ми, браття, козацького роду.

Чубинський народився 27 січня 1839 року у місті Бориспіль під Києвом. Навчався у Петербурзі. Вивчав народний побут збирав УНТ. Написав поетичну збірку «Сопілка» під псевдонімом (pseudonym/ nickname) **Павлусь Чубинський**.

За те, що написав вірш-гімн про Україну, був засланий у Архангельську область. Помер 26 січня 1884 році у м. Києві.

Романтизм – це новий рух, що виник наприкінці 18 століття у літературі й мистецтві Німеччини, Англії й Франції. Потім поширився спочатку 19 століття в Росії, Польщі й Австрії, а з середини 19 століття охопив інші країни Європи та Північної і Південної Америки.

В Україні романтизм з'явився на початку 19 століття.

Зачинателі романтичного напрямку робили акцент на **таємничості особистості**, де кожна людина унікальна. Думка про загадковість людини та світу знайшла розвиток у романтизмі XIX століття.

Романтизм зосереджував увагу на (to pay attention on):

1. внутрішньому житті особистості (inner life),
2. захопленні фольклором / УНТ (admiration of folklore),
3. народною міфологією (national mythology).

Для романтиків **природа** – не фон подій, а живий учасник світового буття. Романтики проголосили єдність людини й природи.

Ознаками романтизму є заперечення раціоналізму, відмова від суворої нормативності в художній творчості, культ почуттів людини. Його **ідеологія** – це увага на людській особистості й на психологічних проблемах.

Представники Романтизму: Іван Франко, Михайло Старицький, Леся Українка, Микола Вороний та інші.

Велику роль (great role) у розвитку (development) українського романтизму відіграло (to play) **Кирило-Мефодіївське братство**.

Романтизм
1. <u>Романтизм</u> признавав гарним тільки те, що можна зрозуміти за допомогою <u>почуттів</u>
1. <u>Романтизм</u> описував <u>ставлення до реального світу</u> та <u>почуття, які викликав реальний світ</u> .
3. У центрі твору показані <u>душевні переживання та почуття</u> героїв або головних персонажів

4. Письменник має бути творчим і креативним. Бути вільним у виборі тем і літературної форми.

Вправа 1 Дай відповіді на запитання.

1. Чому звучить гімн?
2. Чому піднімають прапор і звучить гімн?
3. Чи ти знаєш гімн?
4. Хто написав слова і музику до українського гімну.
5. Що ти знаєш про Павла Чубинського?
6. Коли українські люди святкують День Конституції?
7. Що таке романтизм?
8. Коли він з'явився і в яких країнах?
9. Назви риси романтизму.
10. Яку роль відіграє природа в романтизмі?
11. Назви представників романтизму.
12. Де почався романтизм?
13. Що таке УНТ?
14. Коли романтизм прийшов в Україну?

Вправа 2. Уважно подивись на малюнки. Які відчуття викликає у тебе кожен малюнок?





Різниця між Класицизмом і Романтизмом

Класицизм	Романтизм
	
<p>2. <u>Класицизм</u> признавав гарним тільки те, що можна збагнути <u>розумом</u></p>	<p>2. <u>Романтизм</u> признавав гарним тільки те, що можна зрозуміти за допомогою <u>почуттів</u></p>
<p>3. <u>Класицизм</u> описував <u>світ у реальних формах</u>, опанування яких відбувалося за допомогою розуму.</p>	<p>3. <u>Романтизм</u> описував <u>ставлення до реального світу та почуття, які викликав реальний світ</u>.</p>
<p>4. У центрі твору показані <u>вчинки героїв або головних персонажів</u></p>	<p>3. У центрі твору показані <u>душевні переживання та почуття героїв або головних персонажів</u></p>
<p>5. Письменник має <u>притримуватися правил</u> щодо вибору тем і літературної форми</p>	<p>4. Письменник має бути <u>творчим і креативним. Бути вільним</u> у виборі тем і літературної форми.</p>

Спочатку був створений класицизм, який вимагав досягнення розумом і мав багато правил. Але прийшов час коли люди стали домагатися чогось інакшого, чогось, що ворушило б почуття, хвилювало б душу та пробуджувало уяву (imagination).

І на противагу класицизму **виник** і став стрімко розвиватися **романтизм**.

Романтизм дає нагоду письменникам звернутися у світ глибоких людських почуттів та у світ буйної фантазії.

Вивчаючи традиції та звичаї народу, дослідники знайшли вихід – звернулися до **етнографії**, науки, що вивчала звичаї народу. Ця наука допомогла у розвитку нового літературного напрямку, що ми сьогодні називаємо романтизмом.

Романтизм міг описати таємниче, щось таке, що не можна зрозуміти розумом (сни -dreams, передчуття - premonitions, чари – witchcraft, ворожба – divination, тиша – silence and etc.).

Такого матеріалу було багато в **фольклорі** / УНТ: піснях, переказах, казках, легендах і так далі. У кожному народі поети зверталися до усної народної творчості свого народу, де проявлялися прикмети окремих націй.

Романтизм розвивався у час наполеонівських війн та революцій, а тому народи пробуджувалися до самостійного національного життя. Письменники намагалися підкреслити особливі риси свого народу, своєї національності.

У **Західній Європі** найвідоміші представники романтизму: Байрон (Byron- Англія), Гердер (Herder - Німеччина), Гете (Goethe-Німеччина), Шиллер (Schiller- Німеччина), Міцкевич (Mickiewicz - Польща), Жуковський (Росія), Пушкін (Росія) і Шевченко (Україна).



Першим яскравим представником українського романтизму був автор байок **Левко Боровиковський** (1806-1889). Він захоплювався українськими піснями, переказами і казками, на їх основах творив українські балади.

В українськiм письменствi вважаємо балади **Петра Гулака-Артемовського** (1790 – 1865) і

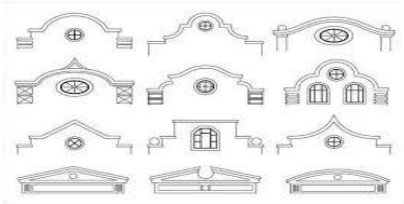



оповідання **Григорія Квітки-Основ'яненка** (1778 - 1843) творами ранніх романтиків.






Одним із найвизначніших представників українського романтизму був **Амвросій Метлинський** (1814-1870). Він збирав українські пісні і під їх впливом писав власні поезії.



Вправа 1. Заповни необхідну інформацію.

<p style="text-align: center;">Класицизм</p> 	<p style="text-align: center;">Романтизм</p> 
<p>_____ признавав гарним тільки те, що можна збагнути _____</p>	<p>_____ признавав гарним тільки те, що можна зрозуміти за допомогою _____</p>
<p>Класицизм _____ описував _____, опанування яких відбувалося за допомогою _____.</p>	<p>Романтизм описував _____ до реального світу та _____, які викликав реальний світ.</p>
<p>У центрі твору показані _____ героїв або головних персонажів</p>	<p>У центрі твору показані _____ та _____ героїв або головних персонажів</p>
<p>Письменник має притримуватися _____ щодо вибору тем і літературної форми</p>	<p>Письменник має бути _____ і креативним. Бути _____ у виборі тем і літературної форми.</p>

Вправа 2. Подивися уважно на малюнки, напиши імена цих людей, хто вони та їхні роки життя.

Вправа 3. Прочитай Духовний гімн України та інформацію про нього.

Духовний гімн України

«Молитва за Україну» - це урочистий музичний твір, відомий також під назвою «**Боже великий, єдиний, нам Україну храни**» або як церковний гімн України, на музику Миколи Лисенка і слова Олександра Кониського, написаний у 1885 році. Цей духовний гімн мав декілька редакцій.

Боже великий, єдиний,
Нам Україну храни,
Волі і світу промінням
Ти її осіни.

Світлом науки і знання
Нас, дітей, просвіти,
В чистій любові до краю,
Ти нас, Боже, зрости.

Молимося, Боже єдиний,
Нам Україну храни,
Всі свої даски й щедроти
Ти на люд наш зверни.

Дай йому волю, дай йому долю,
Дай доброго світу, щастя,
Дай, Боже, народу
І многая, многая літа.

➤ **Запам'ятай:**

Київ називають **серцем** України.

Полтава – це **духовна столиця** України.

Пісню «**Молитва за Україну**» вважають духовним гімном українців.

Текст написав Олександр Кониський, музику створив відомий український композитор Микола Лисенко. Пісня є звертанням до великого єдиного Бога, просьбою заступництва для України, а для народу - ласк, щедрот і волі, світла науки і знань. Його виконують у церквах, на урочистостях. «Молитва» звучить дуже урочисто та душевно, її знають багато людей.



❖ **Цікаво знати** ☺



Гімни й урочисті пісні України:

- ✚ Гімн України: «Ще не вмерли України ні слава, ні воля».
- ✚ Духовний / церковний гімн України: «Молитва за Україну».
- ✚ Середньовічні гімни-співи: «З нами Бог», «Богородиця».
- ✚ Гімни-співи на українських землях: «Мир Вам, браття, всі приносим», «Ой у лузі червона калина».
- ✚ Урочисті марші: «Запорозький марш», «Гей, там на горі Січ іде», «За Україну».
- ✚ Козацькі пісні-гімни й епічні твори: «Пісня про Байду», «Ой на горі та й женці жнуть», «Засвистали козаченьки», «Їхав козак за Дунай».

Вправа 4. Прочитай уважно духовний гімн Україні й порівняй його три редакції, а потім знайди й підкресли відмінності в текстах.

Дитячий гімн	Молитва за Україну	Молитва за Україну
Автограф М. Лисенка	Редакція К. Г. Стеценка	Редакція О. А. Кошиця
Боже великий, єдиний, Русь-Україну храни, Волі і світу промінням Ти її осіни.	Боже великий, єдиний, Нашу Вкраїну храни, Волі і світу промінням Ти її осіни.	Боже великий, єдиний, Нам Україну храни, Волі і світу промінням Ти її осіни.
Світлом науки і знання Нас, дітей, просвіти, В чистій любові до краю, Ти нас, Боже, зрости.	Світлом науки і знання Нас, дітей, просвіти, В чистій любові до краю, Ти нас, Боже, зрости.	Світлом науки і знання Нас, дітей, просвіти, В чистій любові до краю, Ти нас, Боже, зрости.
Молимося, Боже єдиний, Русь-Україну храни, Всі свої ласки-щедроті Ти на люд наш зверни.	Молимося, Боже єдиний, Нашу Вкраїну храни, Всі свої ласки-щедроті Ти на люд наш зверни.	Молимося, Боже єдиний, Нам Україну храни, Всі свої ласки-щедроті Ти на люд наш зверни.
Дай йому волю, дай йому долю, Дай доброго світу, Щастя дай, Боже, народу І многая, многая літа.	Дай йому волю, дай йому долю, Дай доброго світу, Щастя дай, Боже, народу І многая, многая літа.	Дай йому волю, дай йому долю, Дай доброго світу, Щастя дай, Боже, народу І многая, многая літа.

Вправа 5. Прочитай подану нижче відому українську пісню, що називається «Боже, Україну збережи!».

Боже, Україну збережи! Господи, помилуй нас!



**Слова і музика: Тарас Петриненко.
Виконує; Тарас Петриненко.
Тетяна Горобець.**

Навіть на останнім рубежі
Промінь віри в нас ще не погас,
Боже, Україну збережи,
Господи, помилуй нас.
Нам свою всемилість покажи
Правдою повсюди й повсякчас,
Боже, Україну збережи,
Господи, помилуй нас.

Приспів:

Помилуй, Господи,
Помилуй, Господи,
Господи, помилуй нас.

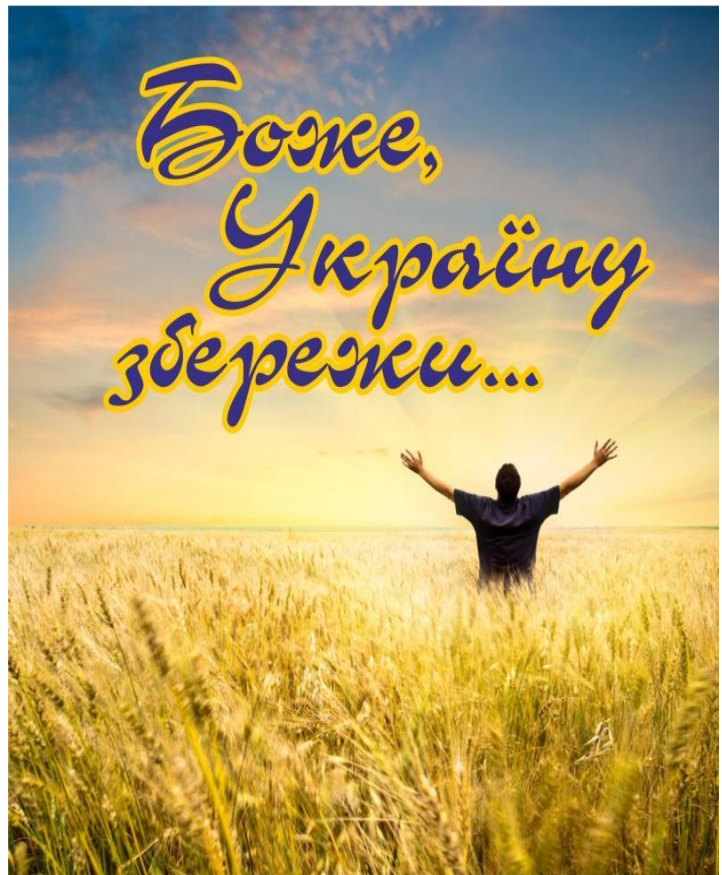
В наших грудях кулі і ножі,
Нас розп'ято й знищено не раз,
Боже, Україну збережи,
Господи, помилуй нас.
І з колін піднятих поможи
І благослови у добрий час
Боже, Україну збережи,
Господи, помилуй нас.

Приспів (2)

Наші душі нидіють в іржі,
Але промінь віри не погас,
Боже, Україну збережи,
Господи, помилуй нас.
Грішні діти – діти не чужі,
Отче наш, почуй їх щирий глас,
Боже, Україну збережи,
Господи, помилуй нас.

Приспів (2)

Помилуй, Господи,
Помилуй, Господи,
Господи, помилуй нас.



Вправа 6. Прослухай українську пісню, що називається «Боже, Україну збережи!» за посиланням нижче та заповни пропуски відповідно до її змісту. Будь готовим / готовою пояснити у класі, як ти розумієш цю пісню.

<https://www.pisny.net/%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%BF%D1%96%D1%81%D0%BD%D1%8F-ukrainian->

